

KİM KORKAR
AGS'_{den}

HİBRİT
KİTAP

Millî Eğitim Bakanlığı Akademi Giriş Sınavı

MEB • AGS

MEVZUAT

SORU BANKASI

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

ANAYASA

222 SAYILI İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU

1739 SAYILI MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNU

7528 SAYILI ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ KANUNU

e-Soru bankasına ve kitabın baskı tarihinden sonraki güncellemelere erişebilmek için QR kodu okutunuz.

Fiziksel Kitap

HİBRİT
KİTAP

e-Soru Bankası

PEGEM

AKADEMİ

Komisyon

MEB-AGS MEVZUAT TAMAMI ÇÖZÜMLÜ SORU BANKASI

ISBN 978-625-5964-55-7

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

I. Baskı: 2025, Ankara

Proje-Yayın: Pegem

Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan

Kapak Tasarımı: Pegem

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 501

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: yayinevi@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

Değerli okuyucularımız,

MEB-AGS Mevzuat kapsamındaki konuları pekiştirmek için, sorularını çözebileceğiniz gerekli bilgi, beceri ve teknikleri edinme ve geliştirme sürecinde siz değerli okuyucularımıza kılavuz olarak hazırlanmıştır. Kitabın hazırlanış sürecinde, sınav kapsamındaki temel alanlarda kapsamlı alan yazın taraması yapılmış, bu kitabın gerek MEB-AGS gerekse gelecekteki meslek hayatınızda ihtiyacınızı maksimum derecede karşılayacak bir başucu kitabı niteliğinde olması hedeflenmiştir. Her ünite içeriği ÖSYM formatına uygun, çözümlü test sorularıyla pekiştirilmiştir.

Yoğun bir araştırma ve çalışma sürecinde hazırlanmış olan bu kitapla ilgili görüş ve önerilerinizi yayinevi@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da **0538 594 92 40** numaralı telefona WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

Geleceğimizi güvenle emanet ettiğimiz siz değerli öğretmenlerimizin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerine katkıda bulunabilmek ümidiyle...

Pegem Akademi

TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA

Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

- 1 Kitapın dijital formatına erişim sağlayabilir.
- 2 Testleri çözebilir.
- 3 Çözümleri görüntüleyebilir.

Detaylı anlatım için QR kodu okutunuz.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden aktivasyon kodunuzu aktif edebilmek ve içeriklere erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

1. Adım
Üyelik
Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna **arti.pegemkampus.com** yazarak web sitemiz üzerinden üyeliğinizi gerçekleştirebilirsiniz.

2. Adım
Aktivasyon
Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan "**Aktivasyonlarım**" sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

3. Adım
Ürünlerim
"**Hibrit Kitap**" sekmesinden kitabımızın tamamına "**Ölçme İstasyonu**" sekmesine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.

Aktivasyon kodu kitabınızın ilk sayfasında yer almaktadır. Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 31.08.2025 tarihine kadar geçerlidir.

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

İÇİNDEKİLER

1982 ANAYASASI

Başlangıç Hükümleri Çözümlü Test 1	1
Başlangıç Hükümleri Çözümlü Test 2	5
Temel Hak ve Hürriyetler Çözümlü Test 1	9
Temel Hak ve Hürriyetler Çözümlü Test 2	13
Temel Hak ve Hürriyetler Çözümlü Test 3	17
Yasama Çözümlü Test 1	21
Yasama Çözümlü Test 2	25
Yasama Çözümlü Test 3	29
Yasama Çözümlü Test 4	33
Yürütme Çözümlü Test 1	37
Yürütme Çözümlü Test 2	42
Yürütme Çözümlü Test 3	44
Yürütme Çözümlü Test 4	48
Yargı Çözümlü Test 1	52
Yargı Çözümlü Test 2	56
Yargı Çözümlü Test 3	60
Yargı Çözümlü Test 4	64

222 SAYILI İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU

Çözümlü Test 1	68
Çözümlü Test 2	72
Çözümlü Test 3	76

1739 SAYILI MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNU

Çözümlü Test 1	80
Çözümlü Test 2	84
Çözümlü Test 3	88

7528 SAYILI ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ KANUNU

Çözümlü Test 1	92
Çözümlü Test 2	95
Çözümlü Test 3	98
Çözümlü Test 4	101
Çözümlü Test 5	105

1. 1982 Anayasası'nın ilk kaç maddesi "Genel Esaslar" olarak belirtilmiştir?

- A) İlk 3 maddesi
- B) İlk 4 maddesi
- C) İlk 5 maddesi
- D) İlk 6 maddesi
- E) İlk 11 maddesi

2. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi, Anayasanın 2. maddesinde belirtilen "Cumhuriyetin Nitelikleri" arasında yer almaz?

- A) Atatürk milliyetçiliği
- B) Demokratik devlet
- C) Üniter devlet
- D) Laik devlet
- E) Sosyal devlet

3. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi, Anayasanın başlangıç metninde yer alan kavramlar arasında yer almaz?

- A) Atatürk milliyetçiliği
- B) Atatürk ilke ve inkılâplarına bağlılık
- C) Çağdaş medeniyet seviyesine ulaşma azmi
- D) Yürütme yetkisinin Cumhurbaşkanına ait olduğu
- E) Egemenliğin Türk milletine ait olduğu

4. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi, Anayasanın 3. maddesinde yer alan düzenlemeler arasında değildir?

- A) Bayrak
- B) Millî marş
- C) Resmî dil
- D) Başkent
- E) Resmî din

5. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın 2. maddesinde belirtilen "hukuk devleti" ilkesi ile ilgili değildir?

- A) Mahkemelerin bağımsızlığı
- B) Kanuni hâkim güvencesi
- C) Etkin siyasi makamların seçim ile göreve gelmesi
- D) Kanuni idare ilkesi
- E) Hukuki eşitlik

6. 1982 Anayasası'nın 3. maddesinde yer alan; "Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür." hükmü aşağıdaki hangi devlet tipi ile ilgilidir?

- A) Konfedere
- B) Federe
- C) Federasyon
- D) Üniter
- E) Bölgesi

7. 1982 Anayasası'nın 3. maddesinde düzenlenen millî marşımız olan "İstiklal Marşı" ilk kez aşağıdaki anayasalardan hangisine eklenmiştir?

- A) 1921
- B) 1923
- C) 1924
- D) 1961
- E) 1982

8. "Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar."

1982 Anayasası'nda yer alan bu ifade, Anayasanın 2. maddesinde geçen aşağıdaki ilkelerden hangisi ile ilişkilidir?

- A) Hukuk devleti
- B) Demokratik devlet
- C) İnsan haklarına saygılı devlet
- D) Sosyal devlet
- E) Laik devlet

Yapay Zekâ Destekli

HİBRİT
KİTAP

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AKADEMİ GİRİŞ SINAVI

MEB • AGS TÜRKİYE COĞRAFYASI

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ
SORU BANKASI

Fiziksel Kitap

HİBRİT
KİTAP

e-Soru Bankası

e-Soru Bankasına
erişebilmek için
QR kodu okutunuz.

ÖĞRETİ AKADEMİ

MEB-AGS TAMAMI ÇÖZÜMLÜ TÜRKİYE COĞRAFYASI SORU BANKASI

ISBN 978-605-4966-67-7

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Öğreti Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. (Öğreti Akademi yayınları bir Pegem Akademi markasıdır.) Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

I. Baskı, Ankara

Yayın-Proje: Öğreti

Dizgi-Grafik Tasarım: İlknur Öztürk

Kapak Tasarımı: Öğreti

İletişim

Öğreti Akademi: Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: ogreti.com

E-ileti: ogreti@ogreti.com.tr

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

Ön Söz

Değerli okuyucularımız,

Milli Eğitim Bakanlığı Akademi Giriş Sınavı (MEB-AGS), geleceğin öğretmenlerinin belirlenmesinde son aşamadır ve öğrenim hayatınız boyunca verdiğiniz emeğin sonucu meslek hayatınıza adım atmanızla nihai başarıya dönüşecektir. Bu süreçteki emek ve çabanız, programlı bir çalışma ile sizi hedefinize doğru yöneltecek ve öne geçirecektir. Böylesi bir süreçte programlı bir çalışmaya kaynaklık edecek olan, deneyimli bir yazar ekibi tarafından özenle oluşturulmuş, geniş kapsamlı yayınlar olacaktır.

Öğreti Akademi yazar ekibinin öncelikli amacı, tam da bu kaynağı sizlere sunmak olmuş ve sonucunda sizleri başarıda öne taşıyacak bu kapsamlı konu anlatımlı kitap ortaya çıkmıştır.

Sınavda başarılı olabilmek için müfredatta mevcut olan konularda yeterli bilgi düzeyine sahip olmak ve yeterince örnek soru ile bu bilgiyi pekiştirmek gerekmektedir. Bu kitabın temel amacı, adayın sınav kapsamındaki her konuya hâkimiyetini sağlamak ve böylece karşılaşacağı soru tiplerini rahatlıkla çözebilecek seviyeye gelmesini mümkün kılmaktır.

Kitaba ilişkin sorularınızı ogreti@ogreti.com.tr adresine e-posta yoluyla ya da 0538 594 92 40 numarasına WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır. Sorunuz en kısa sürede yayın ekibimiz tarafından cevaplandırılacaktır.

Kitabın, Millî Eğitim Bakanlığı'nda görev almak isteyen tüm öğretmen adaylarımızın başarılarına katkı sağlaması dileğiyle...

ÖĞRETİ Akademi

Kitabın içeriği, MEB'in yapacağı program değişikliği veya buna bağlı olarak ÖSYM'nin sınav içeriğinde yapacağı değişiklik durumunda, kitabın dijital hâlinde (aktivasyon geçerlilik süresince) güncellenerek siz değerli adaylara sunulur.

TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

- 1 Kitabın dijital formatına erişim sağlayabilir.
- 2 Testleri çözebilir.
- 3 Çözümlere erişim sağlayabilir.

Detaylı anlatım için
QR kodu okutunuz.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden aktivasyon kodunuzu aktif edebilmek ve içeriklere erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

1. Adım
Üyelik
Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna arti.pegemkampus.com yazarak web sitemiz üzerinden üyeliğinizi gerçekleştirebilirsiniz.

2. Adım
Aktivasyon
Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan "Aktivasyonlarım" sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

3. Adım
Ürünlerim
Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra menüde aktif hâle gelen "Ölçme İstasyonu" sekmesine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.

**Aktivasyon kodu kitabınızın ilk sayfasında yer almaktadır.
Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 31.08.2025 tarihine kadar geçerlidir.**

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

İÇİNDEKİLER

Ön Söz	iii
Türkiye'nin Coğrafi Konumu	
Test 1	1
Test 2	7
Test 3	13
Test 4	19
Türkiye'nin Yer Şekilleri (Dağlar - Ovalar)	
Test 1	23
Test 2	28
Türkiye'nin Yer Şekilleri (Platolar - Akarsular)	
Test 1	33
Test 2	37
Türkiye'nin Yer Şekilleri (Yeraltı suları, Göller, Barajlar)	
Test 1	41
Test 2	46
Türkiye'nin Yer Şekilleri (Diğer Yer Şekilleri, Rüzgâr - Buzul - Kıyı Tipleri)	
Test 1	51
Test 1	56
Türkiye'nin Yer Şekilleri (Toprak Oluşumu - Toprak Dağılışı)	
Test 1	61
Türkiye'nin Yer Şekilleri (Tarama Testi)	
Test 1	66
Test 2	71
Türkiye'de Doğal Afetler	
Test 1	76
Türkiye'nin İklimi ve Bitki Örtüsü	
Test 1	83
Test 2	88
Test 3	93
Test 4	98
Test 5	103
Test 6	108
Test 7	113

Türkiye Beşeri Coğrafyası

Test 1	118
Test 2	123
Test 3	128
Test 4	134
Test 5	139

Ekonomik Coğrafya (Tarım, Hayvancılık, Ormancılık, Balıkçılık)

Test 1	144
Test 2	149
Test 3	154
Test 4	159
Test 5	164
Test 6	169
Test 7	174

Türkiye'de Madenler - Enerji Kaynakları ve Sanayi

Test 1	184
Test 2	189
Test 3	194
Test 4	199
Test 5	204

Türkiye'de Ulaşım - Turizm ve Ticaret

Test 1	208
Test 2	213
Test 3	218
Test 4	223
Test 5	228

Bölgesel Kalkınma Projeleri

Tarama 1	238
Tarama 2	243
Tarama 3	246

Cevap Anahtarı

250

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin matematik (mutlak) konumunun sonuçlarından birisi değildir?

- A) Kuzey Yarım Küre'de bulunması
- B) Çizgisel hızın kuzey kıyılarımızda daha az olması
- C) Paralel uzunluklarının Adana'dan Sinop'a doğru kısalması
- D) Samsun'da kış mevsiminin Ankara'dan ılık olması
- E) Gölge boylarının hiçbir zaman sıfır olmaması

2. Türkiye'de coğrafi koordinatları bilinen bir merkezin yalnızca bu bilgisine bakılarak aşağıda verilenlerden hangisi ile ilgili bir sonuca varılamaz?

- A) Ekvator'a olan kuş uçuşu uzaklığına
- B) Ortalama yükseltisine
- C) En sıcak ay ortalamalarına
- D) En uzun gündüzü yaşayacağı tarihe
- E) Ulusal saatle arasındaki zaman farkına

3. Türkiye'de yer alan farklı merkezlerde Güneş 23 Eylül'de aynı anda doğmaktadır.

Buna göre bu merkezlerin aşağıda verilen özelliklerden hangisinin ortak özellik olması gerekir?

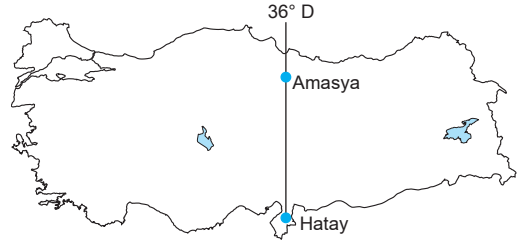
- A) Aynı enlem üzerinde yer almaları
- B) Aynı bölgede yer almaları
- C) Gündüz sürelerinin aynı olması
- D) Greenwich ile aralarındaki zaman farkının aynı olması
- E) Aynı yarım kürede yer alması

4. Türkiye'de yıl boyunca gölge boyları sıfır olmaz.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuzey Yarım Küre'de bulunması
- B) 26°D - 45°D boylamları arasında olması
- C) Dağlık ve engebeli olması
- D) 2. ve 3. saat diliminde olması
- E) Dönencelerin dışında yer alması

5. Aşağıdaki Türkiye haritasında Hatay ve Amasya'nın konumları gösterilmiştir.

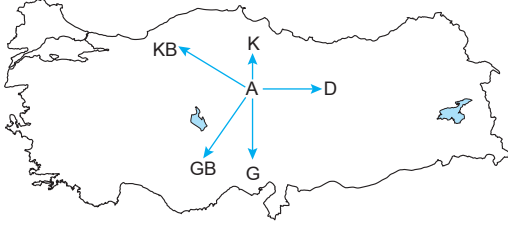
Buna göre bu iki merkezin 23 Eylül tarihinde aşağıdaki hangi iki özelliği kesin olarak aynıdır?

	I	II
A)	Günlük sıcaklık farkı	İklimi
B)	Bitki örtüsü	Yıllık sıcaklık farkı
C)	Yerel saatleri	Güneşin batış saati
D)	Ekvatora uzaklıkları	Kuzey Kutbuna uzaklıkları
E)	Gündüz süreleri	Gölge boyları

6. Sinop'ta yere dikilen bir metre boyundaki bir çubuğun gölge boyu, aşağıdaki tarihlerden hangisinde öğle vakti en kısa olur?

- A) 21 Mart
- B) 21 Haziran
- C) 21 Aralık
- D) 23 Eylül
- E) 3 Ocak

7.

Yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilen "A" merkezinden 21 Haziran tarihinde hangi yöne doğru gidilirse gündüz süresi kısalır, yerel saat daha geri olur?

- A) Kuzeybatı B) Kuzey C) Güney
D) Doğu E) Güneybatı

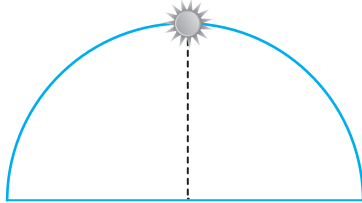
8.

- I. Yükseltinin batıdan doğuya doğru artması
II. Gölge boyunun kuzeyde daha uzun olması
III. Adana'da zeytin tarımı yapılması
IV. Iğdır'da pamuk yetiştirilmesi

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin özel (göreceli) konumunun sonuçları arasında yer alır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9.

23 Eylül tarihinde güneş başlangıç meridyeninde yukarıdaki konumda iken Iğdır'da aşağıdaki konumlardan hangisi gibi görünür?

- A) B)
C) D)
E)

10. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de enlemin ortaya çıkardığı bir sonuç değildir?

- A) Akdeniz'in Karadeniz'den sıcak olması
B) Güneyden esen rüzgârların sıcaklığı artırması
C) Sinop'ta gölge boyunun yıl boyunca en uzun olması
D) Hatay'da güneş ışınlarının geliş açısının yıl boyunca daha büyük olması
E) Çanakkale'de Erzurum'a göre güneşin daha geç doğması

11.

- I. Bitki örtüsünün çeşitlilik göstermesi
II. Üç tarafının denizlerle çevrili olması
III. Yer şekillerinin çeşitlilik göstermesi
IV. Kuzey Yarım Küre'de yer alması

Türkiye'de göreceli (özel) konuma bağlı olarak aynı anda farklı mevsim özelliklerinin yaşanması-
nın temel nedeni yukarıdakilerden hangileridir?

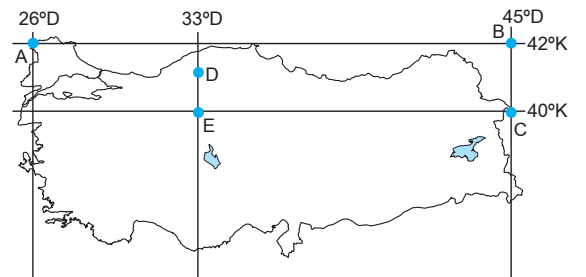
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

12. Türkiye'de güneyden kuzeye doğru gidildikçe bir derecelelik meridyen aralığının kuş uçuşu uzaklığının da-
raldığı görülür.

Aşağıda verilenlerden hangisi yukarıda verilen du-
rumla aynı gerekçeyle açıklanır?

- A) Bakı yönünün yıl boyunca güney olması
B) Gölge boyunun sıfır olmaması
C) Kuzey yönlü rüzgârların sıcaklığı düşürmesi
D) En sıcak ayların temmuz, ağustos olması
E) Dört mevsimin belirgin yaşanması

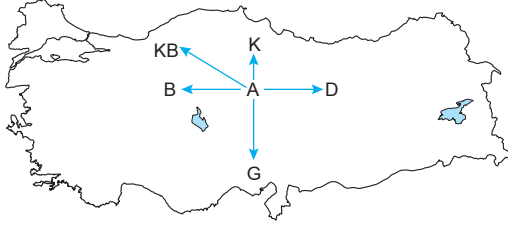
13.

Yukarıdaki Türkiye haritasında coğrafi koordinatla-
rı verilen yerlerle ilgili olarak aşağıda verilen bilgi-
lerden hangisi yanlıştır?

- A) D ve E merkezlerinde yıl boyunca yerel saat ay-
nıdır.
B) A ve B merkezlerinin ekvatora kuş uçuşu uzaklık-
ları eşittir.
C) 21 Mart'ta B ve C merkezlerinde güneş aynı anda
doğar.
D) 23 Eylül'de güneş en geç A merkezinde doğar.
E) 21 Haziran'da öğle vakti güneş ışınları D ve E mer-
kezlerine aynı açı ile gelir.

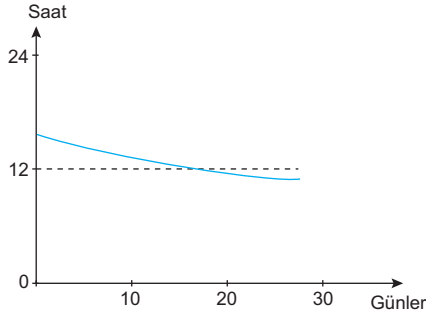
14.

Yukarıdaki A merkezinden yola çıkan beş gözlemciden hangi ikisinin gittiği yönde 21 Aralık tarihinde gece ve gündüz süresi değişmez?

	I. Gözlemci	II. Gözlemci
A)	Batı	Kuzeybatı
B)	Kuzeybatı	Doğu
C)	Kuzey	Güney
D)	Doğu	Batı
E)	Güneybatı	Kuzeydoğu

15. Aşağıdaki grafikte Türkiye'de gündüz süresinin bir aylık değişimi gösterilmiştir.

Buna göre grafiğin gösterdiği ay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eylül B) Mart C) Haziran
D) Aralık E) Şubat

16.

- I. Akdeniz'in Karadeniz'den tuzlu olması
II. Rize'de turuncğil yetiştirilmesi
III. 21 Haziran'da Kars'ta güneşin Edirne'den daha önce doğması

Yukarıdaki olayların nedenleri aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Enlem	Yer şekilleri	Enlem
B)	Boylam	Enlem	Boylam
C)	Enlem	Yer şekilleri	Boylam
D)	Denizellik	Yükselti	Karasallık
E)	İklim	Boylam	Bakı

17. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de Orta Kuşak'ta yer almaktadır.

Buna göre aşağıdaki bilgilerden hangisi yalnızca Orta Kuşak'ta yer almasından kaynaklanan bir durumdur?

- A) Batı rüzgârlarının etkisinde kalması
B) 21 Haziran'da en uzun gündüzün en kuzeyde yaşanması
C) 21 Aralık - 21 Mart arasında kış mevsiminin yaşanması
D) Bakı etkisinin dağların güney yamaçlarında görülmesi
E) 23 Eylül'de gündüz ve gecenin eşit olması

18.

- I. Hasat mevsiminin Ankara'da Erzurum'dan önce başlaması
II. Genel olarak dağların güney yamaçlarında kalıcı kar başlangıç sınırının kuzey yamaçlarından daha yüksekte olması
III. Yeraltı kaynakları çeşitliliğinin fazla olması
IV. Dört mevsimi belirgin olarak yaşaması

Yukarıdakilerden hangilerinin Türkiye'de yaşanması göreceli konumunun sonuçlarındandır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

ÇÖZÜMLER

1. Kuzey Yarım Küre'de bulunması (A)
Çizgisel hızın kuzey kıyılarımızda daha az olması (B)
Paralel uzunluklarının Sinop'tan Adana'ya doğru kısalması (C)
Gölge boylarının hiçbir zaman sıfır olmaması (E)
Türkiye'nin mutlak konumunun sonuçlarıdır. Fakat D seçeneğinde yer alan Samsun'da kış mevsiminin Ankara'dan ılık olması göreceli konumunun sonucudur. Çünkü Samsun Ankara'dan daha kuzeyde olmasına rağmen denizellik etkisi ile daha sıcaktır. Sıcaklıklar üzerinde denizellik, karasallık, yükselti, nemlilik gibi faktörler devreye girmişse bunun adı göreceli konumdur.

Cevap D

2. Coğrafi koordinatlar bir bölgenin paralel ve meridyen değerlerini ifade eder. Paralel ve meridyen değerlerinden yola çıkarak o bölgenin; Ekvator'a olan kuş uçuşu uzaklığı (A) En sıcak ay ortalamaları (C) En uzun gündüzü yaşayacağı tarihi (D) Ulusal saatle ile arasındaki zaman farkı (E) Koordinat sistemi ile ulaşılacak sonuçları iken B seçeneğinde yer alan ortalama yükselti bulunamaz. Çünkü yükselti paralel veya meridyen değerlerine bağlı olarak artmaz veya azalmaz.

Cevap B

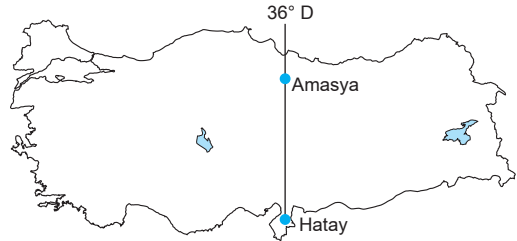
3. 23 Eylül tarihinde farklı iki merkezde Güneş'in aynı anda doğup batabilmesi için bu merkezlerin aynı boylam üzerinde yer alması gerekir. Seçenekleri değerlendirdiğimizde ise D seçeneğinde verilen Greenwich ile aralarındaki zaman farkının aynı olması bu merkezlerin aynı boylam üzerinde olduğunu gösterir. Çünkü boylamlar arasındaki zaman farkı her yerde 4 dakikadır. Greenwich ile aralarındaki zaman farkı aynı olan merkezler aynı boylamdadır. Bu merkezlerde ekinokslarda (21 Mart ve 23 Eylül'de) Güneş aynı anda doğar aynı anda batar.

Cevap D

4. Türkiye'de cisimlerin gölge boyunun hiçbir zaman sıfır olmaması Türkiye'nin Güneş ışınlarını hiçbir zaman 90 derecelik dik açıyla almamasından kaynaklanır. Güneş ışınları yalnızca dönenceler arasında kalan yerlere 90 derecelik açı ile gelir. Türkiye 36° ve 42° enlemlerine sahip olduğu için Türkiye'ye Güneş ışınları hiçbir zaman dik açıyla gelmez. Bu yüzden Türkiye'de gölge boyları hiçbir zaman sıfır olmaz. Gölge boylarının sıfır olmaması Türkiye'nin dönencelerin dışında yer almasından kaynaklanan bir durumdur.

Cevap E

5.

Haritada verildiği gibi Hatay ve Amasya aynı boylam üzerinde yer alırlar. Aynı boylam üzerindeki merkezlerde yıl boyunca yerel saat öğlen 12'yi yaşadıkları an güneşin en tepede olduğu an gün içinde gölge boylarının en kısa olduğu an aynıdır ve aynı boylam üzerindeki noktalarda Ekinoks tarihlerinde (21 Mart 23 Eylül'de) Güneş aynı anda doğar aynı anda batar. Bu durum yalnızca ekinokslarda gerçekleşir.

Cevap C

6. Türkiye 36° ve 42° enlemlerine sahip olan Kuzey Yarım Küre'de ve Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde yer alan bir ülkedir. Bu yüzden yıl içerisinde Güneş ışınlarını en büyük açıyla aldığı tarih 21 Haziran tarihidir. Güneş ışınlarının en büyük açı ile geldiği 21 Haziran tarihi tüm Türkiye'de yıl içerisinde gölge boylarının da en kısa olduğu tarihtir. Dolayısıyla Sinop'ta bir çubuğun gölge boyunun en kısa olacağı tarih 21 Haziran tarihidir.

Cevap B

7. 21 Haziran tarihinde Türkiye'de en uzun gündüz en kısa gece yaşanır. Bu tarihte Türkiye'de güneyden kuzeye doğru gidildikçe gündüz süresi uzar en uzun gündüzü yaşayan il Sinop, en kısa gündüzü yaşayan il ise Hatay'dır. Soruda gündüz süresinin kısalacağını yerel saatin daha geri olduğunu bizden istediği için gündüzün kısalması için bizim güneye gitmemiz gerekir. Yerel saatin daha geri olması için de batıya gidilmesi gerekir. Çünkü Doğu'da yerel saatler ileri, Batı'da daha geridir. Dolayısıyla gündüzün kısa ve yerel saatin geri olabilmesi için güneybatı yönünde hareket edilmesi gerekir.

Cevap E

8. Herhangi bir noktanın başlangıç paraleli ekvatora ve başlangıç meridyeni Greenwich'e göre olan konumuna mutlak konum denir. Başka bir ifade ile enlem ve boylam ile açıklanabilen sonuçlar mutlak konumun sonuçlarıdır. Soruda gölge boyunun kuzeyde daha uzun olması (enlem) Adana'da zeytin tarımının yapılması (enlem) Türkiye'nin mutlak konumunun sonuçlarıdır. Fakat yükseltinin batıdan doğuya doğru artması ve Iğdır'da pamuk yetiştirilmesi Türkiye'nin göreceli konumunun sonuçlarındandır. Çünkü yükselti ve Iğdır'da mikroklimadan (yer şekillerinin etkisi ile oluşan fön rüzgârlarının oluşturduğu dar alanlı iklim) pamuğun yetiştirilmesi göreceli konumunun sonucudur.

Cevap B

9. Sorudaki görselde 23 Eylül tarihinde başlangıç meridyeni olan Greenwich'de saatin öğlen 12 olduğu görülmektedir. Iğdır 45° Doğu boylamında yer aldığı için Greenwich ile arasında 45 meridyenlik fark bulunur. Meridyenler arası zaman farkı her yerde 4 dakika olduğuna göre $45 \times 4 = 180$ dakika 180 dakikada/60'dan 3 saattir. Iğdır da doğuda yer aldığı için 3 saat daha ileri yani saati 15.00 olur. Seçeneklerde 15'i gösteren seçenek doğru cevaptır.

Cevap D

10. Akdeniz'in Karadeniz'den sıcak olması (Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de yer almasının sonucu) (enlem) Güneyden esen rüzgârların sıcaklığı artırması (Türkiye'nin Yengeç Dönencesinin kuzeyinde olmasının sonucudur.) (enlem) Sinop'ta gölge boyunun yıl boyunca en uzun olması (Türkiye'nin Yengeç Dönencesinin kuzeyinde yer almasının sonucudur) (enlem) Hatay'da güneş ışınlarının geliş açısının yıl boyunca daha büyük olması (Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de yer almasının sonucudur) (enlem) Çanak-kale'de Erzurum'a göre güneşin daha geç doğması boylamın sonucudur. Dünya batıdan doğuya doğru hareket ettiği için güneş doğuda önce doğar önce batır. Dolayısıyla boylamla açıklanan bir sonuç olduğu için sorunun doğru cevabıdır.

Cevap E

11. Türkiye jeolojik olarak genç oluşumlu bir ülke olduğu için ortalama yükseltinin fazla ve yer şekilleri bakımından engebeli bir ülkedir. Türkiye'de yer şekillerinin çeşitlilik göstermesi yani kısa mesafelerde farklılaşması aynı anda farklı mevsim özelliklerinin yaşanmasının temel nedenidir. Örneğin Antalya'da denize girilirken yaz mevsimi özellikleri yaşanırken aynı anda Erzurum'da kayak yapılabilir. Yani kış mevsimi özellikleri yaşanıyor. Bu yükselti ve yer şekillerinden kaynaklanan bir durumdur.

Cevap C

12. Türkiye'de güneyden kuzeye doğru gidildikçe 1 derece-lik meridyen aralığının kuş uçuşu uzaklığının daralması Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de yer almasından kaynaklanır. Bununla aynı sonuca sahip olan seçenek D seçeneğidir. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için en sıcak aylar haziran, temmuz ve ağustos ayları yani yaz aylarıdır. Çünkü bu aylar Güney Yarım Küre'nin kış aylarıdır. Sıcaklık ortalamasının düşük olduğu aylardır.

Cevap D